

Nika Radic - Kraj geste

"Bog, čiji prorok je u Delfima niti jasno govori, niti skriva, nego daje znak."
(Heraklit)

Ljudi govore na mote. Univerzalne geste dvadesetog stoljeća, stoljeća moderne, koje je neočekivano kanoniziralo jezik znakova umjesto hijerarhije statičnih pokreta dvorskih rituala i crkvenih obreda, ostavile su na povijesti traga kao debeli prsti Winstona Churchilla u znaku pobjede ili ludi, konvulzivni dlanovi Adolfa Hitlera na Hoffmanovim fotografijama. Stoljeće znakova/simbola izjednačilo je ruke podignute u nacističkom pozdravu, dignute srednje prsta crnaca iz njujorških slumova ili, na prvi pogled univerzalni, znak "rogova" koji u Italiji znači da vas žena vara, u Rusiji pokazuje visoki rang kriminalca, a na rock koncertima u cijelom svijetu označava sotonu, kojem se poklonici heavy metala mole. Geste mogu imati ideološki naboj, uvredljiv ili smirujući. Problem je u tome da, kao i svaki drugi tekst, mogu biti različito interpretirane. Nika Radić stvorila je trodimenzionalnu abecedu gesta, koja mora dokazati da i najjednostavnija, da ne kažemo izvorna, metoda komunikacije, vodi u krivo čitanje. Da li je komunikacija uopće moguća? Možemo li razumjeti znak? Odgovor je: ne. Osuđeni smo na uvijek novu reinterpretaciju ovisno o pravilima različitog konteksta i konvencije. Bijele ruke što rastu iz zida nam pokušavaju nešto reći - u ekspresivnosti su ti znakovi bliski vrisku. Osjećamo napetost ali nam značenje izmiče. Zidovi koji gestikuliraju Nike Radić ne ostavljaju nam nade - izgubljeni smo u vrtu račvajućih značenja. Drugi rad na izložbi posvećen je, ne iluziji značenja, nego vizualnoj iluziji koja se tako često koristila u baroknom trompe l'oeil slikarstvu - na svim onim lažnim vratima i arkadama naslikanim na zidovima talijanskih vila. Radić je galeriji dodala još jedna vrata - video rad snimljen proslog ljeta kroz prava vrata galerije Moria. Međutim fantomska vrata nisu samo igra s lažnom stvarnošću. Radić se igra s vremenom - vrata koja je napravila su vrata u prošlost, u "prošlo ljeto u Starom Gradu". Prepoznat ćemo se u čarobnim vratnicama kako smo godinu dana mlađi, puni nada i iluzija, što se pokazuju kao lažna očekivanja. Na sreću živimo u Starom Gradu, gradu u kojem vrijeme stoji. Umjetnica može izazvati znatiželju ali će nas teško natjerati u strah - mi se još ne bojimo vlastite sjene.